

IX. EVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1915. 47 szám.

Budapest, november 21.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A háborúval kapcsolatos bűncselekmények.

(Büntetőjogi ismertetés.)

Közi: Horváth István dr. ny. járásbíró.

Bővebb magyarázatra és indoklásra nem szorul, mert maguk az élet tapasztalati tényei mutatják, hogy a háború oly mélyen belemarkol úgy a társadalom, mint az egyén minden életnyilatkozásába, hogy azt alapjában és gyökerében átalakítja, megreformálja, mert ennek a háborús állapotnak mindenkire kiható befolyása alól senki, sem egyes, sem az egész társadalom ki nem vonhatja magát. A háborúnak, mint elementáris, tulnyomó és ellenállhatatlan erőnek nyomai meglátszanak mindenállami, nemzeti és egyéni berendezésen, és a háború a saját kópásához és lélektanához formálja át azokat.

Csak természetes és önmagától érthető tehát, hogy a háború kihat a kriminálitásra, a bűncselekmények terére is, mert a gonosztervek a társadalom hyénái büntényeik elkövetésében mindig alkalmazkodnak a létező tényleges helyzethez és körülményekhez és felhasználják a háború okozta kivételes állapotokat, hogy azokat az ő bűnös, önző céljaik szolgálatába hajtsák és saját hasznukra fordítsák. Hiszen békés időben is láthatjuk, hogy a különféle büntévők egyes kínálkozó kedvező alkalmakat, mint például búcsukat, körmeneteket, népesődületeket, vásárokat stb. kiaknázzák bűnös törekvéseikre, és a búcsuknak, körmeneteknek, népesődületeknek és vásároknak megvannak a maguk alkalmai zsebtolvajai, betörői, csalói stb. Mert az alkalom szüli a tolvajokat! Ugyanígy a háború is megszülte a nem kívánatos kreaturákat, akik a maguk előnyére kamatoztatják büntényeik elkövetésénél a háború okozta kivételes állapotokat. Ezekből a háborús bűnesetekből óhajtok egy pár füzetért kötozni és bemutatni derék csendőrségünk szakismereteinek bővítése és hasznos okulása céljára...

Ezek a háborúval kapcsolatos büntények megnyilvánulásuk ismérvei szerint egyes csoportokba oszthatók fel, melyek nevezetesebbjeit a következőképen kívánom osztályozni.

1. A hadseregszállítás körül, valamint a hadviselés érdeke ellen elkövetett bűncselekmények, melyek mint

a legváltózatossabb és legraffináltabb csalások szoktak megnyilatkozni.

2. A háborúra vonatkozó hamis riasztó rémhírek kihilása és terjesztése.

3. A hadisegély elnyerése és felvétele körül elkövetett visszaélések és csalások különböző fajtái.

4. A katonaszabadítás tekintetében véghezvitt bűntények.

5. A hadbavonultak hozzátartozóinak megszerezolása fondorlatok és csalárd megtévesztések segítségével.

6. A háborúval kapcsolatos nyilvános jótékonyágok jogszimén annak örve és sürünye alatt elkövetett legváltóztatottabb szélhámosságok, becsapások és csalások mindenféle váriációban.

7. Megvesztegetések.

8. A véderő elleni vétsegek.

Ezekből a felsorolt fajokból csak egyes markánsabban kidomborodó, jellegzetes eseteket szándékozom bemutatni, lehetőleg a felsőbírószági gyakorlat ismertetése kapcsán.

Kezdjük meg a diszes bünsorozatot a kincstár rovására elkövetett katonai szállítások visszaélésének ismertetésével. A katonai szállítások csoportjában megint egyes alcsoportok különböztethetők meg, aszerint, amint a kincstári szerződéses szállító minőségileg teljesen meg nem felelő, rossz és hasznavehetetlen árut szállít a kincstárnak; vagy egyáltalán nem is szállít, mert nincs is mit szállítani, vagy hogy ugyanazt az árut többszörösen köti le szerződésileg, habár szállítani csak egyszer képes.

A legmegszokottabb és a szállító urak részéről legkedveltebb formája a csalásnak persze az első alcsoportbeli t. i. amikor ugyanis drága pénzen használhatatlan, rendeltetésének meg nem felelő, vagy a kikötöttnél sokkal silányabb, gyengébb minőségű, néha csekélyebb mennyiségű árut varr a kincstár nyakába, fondorlatos megtévesztéssel, a hadviselés érdekeinek flagrans megsértésével, aránytalan magas árak mellett!

Ide tartoznak a közelmúltban történt papirtalpu bakancsok, pókhálósövet vastagsága katonai posztók, különféle rossz minőségű élelmiszerek: avas szalonna, zsir, konzervek, romlott kétszersült és csekély coffeintartalmu kávékoczkák szállításával a katonai kincstár

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan
elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

sz. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest,
II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszeres javítá-
tása, vétele és becsapása. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetk.

terbére elkövetett csalások, melyeknek az illetékes katonai, illetve állami büntető bíróságok részéről leendő megtorlása még folyamatban van, amelyekről csak utóbb értekezheünk. Egy a mozgósított katonaság részére buszszállítással vállalkozó részéről a marhák olcsó beszerzése végett elkövetett aktuális csalási eset a következő:

A vádlott a gazdája érdekében, aki a hadrakelt katonaság részére buszszállításra vállalkozott, katonai kíséretében, akit a katonai előjáró a vásárlandó marhák behajtására rendelt ki írásbeli utasítással a vádlott kérésére, megjelent K. községben, és a községi bírót felhívta, hogy állíttassa elő az erősebb marhákat, mert a katonaság részére kellenek és felmutatta a katonai hatóságoktól kapott írást is; midőn a sértettek kijelentették, hogy marháikat olyan olcsó árban nem hajlandók eladni, mint mennyit a vádlott ígért: a vádlott fenyegetőzött, hogy igenis el kell adniok az ökreiket; és ha most az általa kínált alacsony árért nem adják, úgy pár nap múlva majd ingyen kell átadniok. A sértettek vádlott fellépése s eljárása folytán nyilván kárt szenvedtek.

Mínt hogy a vádlott eljárása alkalmas volt arra, hogy a keresébe művelt bírót és a sértetteket tévedésbe ejtse, mert nyilvánvaló, hogy a vádlott célja az volt, hogy a gazdájának jogtalan vagyoni hasznot szerezzen, és a megtévesztés által sértetteknek kárt is okozott: a vád alapjául szolgáló bűncselekmény megállapítja a btk. 381. § 1. pontja szerint minősülő, hatósági megbízás azinlelésével elkövetett csalás büntetettét. (Curia R. II. 2490 1915. sz. határozata.)

A háborús bűncselekmények közt szerepel továbbá a katonaszabadtításra való vállalkozás útján elkövetett csalás. Egy ilyen esetet tárgyal a Kuria 6265 1914. sz. határozata. E szerint... a sértett, kinek fiát besorozták s katonai szolgálatra behívták s aki értesült, hogy a vádlott képes az ő fiát a katonaságtól kiszabadítani: e régből a vádlotthoz fordult s a kiszabadítás iránt kérdést intézett hozzá!

A vádlott egy nagybecskereki ismerősét álneven nevezte meg, kijelentvén, hogy 400 koronáért kiszabadítja a sértett fiát. Erre vádlott a sértett fiával Szabadkára utazott, ennek orvosi megvizsgáltatása végett. Viszajövet a vádlott már 500 koronát kért a kiszabadításért, mit sértett neki ki is fizetett. A fia kiszabadítása nem sikerült s bár vádlott ígéretet tett az iránt, hogy eredménytelenség esetére visszaadja a kapott összeget, abból semmit sem térített meg.

E tényekből kétségtelen, hogy a vádlott a megtévesztve volt sértetteit tévhitében fondorlat által megerősítette, mert ígéretei és becskereki utazásai alkalmasság voltak a sértett ámtására. Vádlott cselekménye tehát a csalás tényező elemeit teljesen magában foglalja.

Igen gyakoriak továbbá a hadviselés érdekei ellen

(az 1915. évi XIX. t.-cz. sérelmével) elkövetett bűncselekmények, melyeket oly módon követnek el a vállalkozók, hogy a fegyveres erő céljára teljesítendő szolgáltatás iránt megkötött szerződést szándékosan (vagy esetleg szinlelt gondatlanságból) nem teljesítik, természetesen olyankor, mikor a busás nyereség szerzésére irányuló spekulációjuk nem üt be s elszámítják magukat; vagy az árbeli konjunkturák olyanok, hogy a szállítani kötelezett árut nyereséggel, elég olcsón nem tudják beszerezni.

Ilyen esetet bíralt el a Curia 6899 1914. sz. ítéletével, melynek tényállása szerint a vádlott a nagyvárad katonai kórház gyógyszerháza részére felmerülő szükség esetére 1914 szeptember 3-iki keltű írásbeli nyilatkozáttal disznózsir szállítására kötelezte magát kilogrammonként 1 K 80 f — 2 K egységár mellett.

A vádlott ez ajánlatát a temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság elfogadta s ez alapon vádlott a szerződéses árfeltételek mellett három ízben szállított is zsirt. Első ízben a katonai gyógyszerháza vezetésége elfogadta a zsirszállítmányt, a másod- és harmadizben szállítottat ellenben meg nem felelő minőség okából visszautasította. A vádlott 1915 márczius 24-én megtagadta a gyógyszerháza által rendelt 30 kg. zsir szállítását a szerződéses árban, illetve kilogrammonként 4-50—5 K egységárat követelt. A vádlott e cselekménye kimeríti az 1915. évi XIX. t.-cz. 5. §-ába ütköző és annak 2. §. 1. pontja szerint minősülő, a hadi szállítások körül elkövetett visszaélés büntetettének tényálladékat, mert vádlott az ajánlat benyújtása után a szállítást tényleg megkezdte s így a szerződés közte és a katonai parancsnokság közt tényleg létrejött. Az átvétel kötelezettsége a szerződő felek egyikére nézve, maga után vonja a szállítás kötelezettségét a másik szerződő félre nézve is. A Curia a vádlottat, ki az emelkedő zsirárak folytán a rá nézve kedvezőtlennek vált, terhes szerződés teljesítése alól ki akart bujni, négy hónapra fogházra ítélte.

A hadviselés érdekei ellen elkövetett vétségek elbírálásánál szem előtt kell tartanunk a törvényhozó intencióját, szándékát, mely e törvény meghozatalában vezérelte. E bűncselekményhez nem kívántatik meg bűnös szándék, fondorlat, megtévesztés vagy rosszhiszeműség, sőt még csak az sem képezi tényálladéki elemét, hogy a vádlott cselekménye, t. i. a szerződésszegés által a katonai kincstár kárt szenvedjen, vagy hogy ezáltal a hadviselés érdekei sérelmet szenvedjenek, vagy veszélyeztetve legyenek. Teljesen elég azon vétség elkövetéséhez az, hogy a fegyveres erő részére vállalt szolgáltatás teljesítése vagy megfelelő teljesítése a szerződő fél szándékos cselekvése, mulasztása, illetve gondatlansága által elmaradt legyen. Tehát e cselekményekben nem foglaltatik szorosan vett kriminalitás, csalárd, bűnös szándék, mert itti csak magánjogi kötelezettsé-

Ha fáj a feje

ne tétozázzók, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmúlászja. — Árát K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kápesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozáll 100. postai szállítás.

Az eltolgalt Belgrádból. — Kilátás a Duna-Száva előntali vidékére a Kalimegdánból.

geknek akár szándékosan, akár mulasztás vagy gondatlanság folytán történt be nem váltása, megszegése forog fenn, ami béke idején büntetőjogi következményt, büntetést nem von maga után. Itt azonban az a szempont vezérelte a törvényhozót, hogy a mai háborús kivételes állapotban a hadviselés érdeke lehet esetleg kockázára téve azáltal, hogy a fegyveres erő részére a vállalkozók által lekötött szolgáltatások, különféle szállítások meg nem történnek. Az a körülmény, hogy a szállító (esetleg a termelő, mint alszállító vagy alvállalkozó) milyen indokból nem tett eleget kötelezettségének: akár azért, mert az árhullámzások miatt nem találta meg a kellő üzleti hasznát, vagy mert nem tudta — kellő előregondoskodás miatt — a szállítani kötelezett árut megkapni stb. nem játszik szerepet. Az esetleges nyereségkedési indok, vagy a hadsereg érdekeire a nemszállításból hárnlt tényleges kár csak mint súlyosító körülmény jön figyelembe!

Ilyen esetet tárgyal a Curia 6924. számú ítélete. Ennek ténymegállapítása szerint a vádlott semmiségi panasza azon alapul, hogy vádlottat a takaróknak 13.25 K egységárban történt eladására Z. Iván szófiai cégnek utólag tévesnek bizonyult az az értesítése birtára, hogy a takarók darabonként 10.5 frankért beszerezhetők és hogy a szállítást a gyapjutarakókra nézve a Bulgáriában fennállott kiviteli tilalom akadályozta. Vádlott ez alapon azzal védekezik, hogy szerződésileg vállalt kötelezettsége teljesítését nem szándékosan, hanem rajta kívül eső s általa el nem hárítható okból mulasztotta el. A vádlott e panasza azonban alaptalan. A vádlott a 20,000 takaró eladásánál nem mint közvetítő ügynök, hanem saját személyében mint eladó járt el s kötötte meg a szerződést a közös hadügyminisztériummal és mint hasonló ügyletekben jártas ügynök, kétségtelenül tájékozva volt aziránt, hogy az eladási ár az eladás idején fennállott viszonyoknak megfelel. Ha vádlott mindamellett az ügylet megkötésénél a Z. Iván szófiai cégtől nyert ajánlatra támaszkodva kötötte meg a szerződést, és utóbb mégis csalódott azon reményében, hogy az árut az ajánlott árban be fogja szerezhetni: ez a vádlott által vállalt szállítási kötelezettség fennállásán mitsem változtat. Ami a kiviteli tilalmat illeti, a Z. Iván cégtől vádlotthoz intézett s a főtárgyaláson felolvasott levelekből kitűnik, hogy a kiviteli tilalom nem volt akadálya a szállításnak. Minthogy pedig a hadügyminisztériumhoz intézett levelében maga a vádlott kijelentette, hogy a szállítást a megállapított ár csekélyisége miatt nem teljesíti, nyilvánvaló hogy a szerződéssel vállalt kötelezettség teljesítését szándékosan mulasztotta el s így az 1915: XIX. t.-cz. 1. §-ában foglalt bűncselekmény tényező elemei fennforognak.

Vádlott szabadságvesztésbüntetésre ítéltetett. A legfelső bíróság 6236/1915. sz. ítéletével ugyanezen törvénycikk (1915: XIX. t.-cz. 1. §.) alapján a hadviselés érdekei ellen elkövetett vétség miatt ítélte el B. György termelőt, az enyhítő 92. §. alkalmazásával egy havi fogházra. 200 K pénzbüntetésre és három évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlata felfüggesztésére, aki saját termésű 15 boglya szénáját F. Györgynek mint M. Ödön alvállalkozójának 1915 május 1-én 4000 K vételáron — tudva, hogy a hadsereg céljaira lesz szállítva, — eladta; s ugyanezt a szénát május 7-én másodszor 4200 K vételáron ugyancsak a hadsereg részére újól eladta D. Lajosnak s azt részére szállította is. Az elsőbíróság felmentette vádlottat azon az alapon, hogy a hadsereg érdekei sérelmet nem szenvedtek, mert ő a szénát másodízben ugyancsak a hadsereg részére szállító egyénnek, t. i. D. Lajosnak adta el. A Curia ellenben megsemmisítve az elsőfoku ítéletet, terhelte elítélte az okból, mert M. Ödön vállalkozó külön és D. Lajos vállalkozó külön kötelezték magukat a hadsereg céljára leendő szénaszállításra s így a D. Lajos által való szállítás nem pótolhatja az M. Ödön által eszközzendő szállítást, de főleg azért, mert mindkét vállalkozó más és más hadseregcsoport számára vállalta a szállítást s a kincstár érdekében kell, hogy minden hadseregrész igényei biztosítva legyenek.

(Végo kör.)

Az olaszok otthon.

Valamelyik semleges állam római megbízottjának hivatalos jelentését juttatta valaki a „Berliner Tageblatt”-hoz. A jelentés nagyon érdekes világot vet Olaszország mai helyzetére. A közlés érdekesebb részeit itt adjuk. Öt hónapja, hogy Olaszország rátámadt volt szövetségére, miután tíz hónapig készült erre az akcióra, és miután a négyesszövetség sajtója szakadatlanul megdolgozta az olasz közönséget. Hogy hosszasan húzódás után végül is akkora lelkesedéssel indult végzetének az olasz nép, annak magyarázata abban van, hogy a háború igen rövid tartamáról meg volt győződve Olaszország.

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY**

legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfúvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök különös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becsérelése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

a magyar kir. Zenekadémia
házi hangszerkészítője

1. A Drina völgyéből. — 2. Nikita kórházat látogat. — 3. Szerb őrjárat jelentést ad át. — 4. A szerbek ágyút vontatnak a Drinán.

ban mindenki. Ezt a hitet az entente pénzével etetett sajtó keltette. A valóság, melyet immár lehetetlenség tagadni, ezzel szemben az, hogy az olasz front csak néhány méterrel képes előre jutni, s amint megkezdődnek a tél viharai, teljes mozdulatlanságra lesz majd kénytelen. A háború hátrányai pedig közben mind a fronton, mind benn az országban egyre érezhetőbbé válnak.

A kormány, mint ismeretes, veszteségi lajstromot nem ad ki; bajos is lenne, mivel az olasz hadseregben az azonossági jelvény ismeretlen berendezés. A külvilág mégis megmegtudja, hogy a harczok, különösen az Isonzó mellékiek töméntelen halottba és sebesültbe kerülnek, s a veszteségek számait természetesen a lehetetlenségig tulozza. A halottak százezreiről beszél a nép, a sebesülteknek meg éppen száma sincsen. Hiteles adatok szerint megüti a halottak száma a százezer, a sebesülteké és betegeké a kétszázötvenezer főt. A kormány néma és a sajtónak megtiltja, hogy a veszteségek kérdését egyáltalán csak érintse is. Kárpótlásul ellátja időnkint őket elesett katonák arczképével s közletésükkal igyekszik a népeséget meggyőzni arról, hogy nem fél a veszteségek közzétételétől! Hogy a nép kedélyét a sebesültek és betegek látása le ne nyomja, a sebesültszállítás valósággal titkosan folyik az országban, éjnek idején. A szerencsétleneket félreeső tájékokra viszik és kórházakban valósággal elszigetelik.

Akár mennyire takargatja azonban a kormány magát a háborút, a háború gazdasági következményei annál hangosabban beszélnek. Egész Olaszországra kimondhatatlan gazdasági nyomoruság kezd ráterülni. A sztrájkok, a rossz termés (Dél-Olaszország és Piemont szőlőtermése teljesen elpusztult, a gabonatermés pedig az egész országban silány volt), a bevonult sok családfő és a kenyérkereső nélkül maradt népes családok, a megszűnt idegenforgalom miatt a nagyobb városokban beállott pangás olyan hangulatot keltett, amely éppen ellenkezője a háború elején támadtnak.

Figyelemreméltó jelenség az az elkedvetlenedés, mely a népességben Anglia iránt keletkezett. Egyre világosabban látják az emberek, hogy Olaszország nagy bajait elsősorban a hit birodalomnak köszöni. Barrérezől, Franciaország nagykövetéről már régen nem esik szó. Beszélik, hogy a háború kitörtkor harmincz milliót kapott kormányától a háborús propaganda céljára. A pénz azóta elfogyott s vele el a francia nagykövet nagy befolyása is. Helyette ma Anglia képviselője, Sir Rennel Rodd uralkodik Rómában. Hatalma akkora, hogy nélküle ma semmi sem történhetik Olaszországban. A miniszterek, a sajtó, a király csak azt teszi, amire Sir Rennel Rodd felhatalmazza, vagy felszólítja őket.

Az egész olasz közigazgatás, a vámhivatalok, a bankok angol ügynökök ellenőrzése alatt vannak. Anglia féltékenyen őrködik arra, hogy szövetsége valahogy kereskedelmi érintkezésbe ne lépjen a központi hatalmak államaival. Róma, Nápoly és más nagy városok utczáin egyre több angol katonát és tisztet látni, kik úgy viselkednek, mintha otthon volnának. Anglia befolyása az olasz hadseregre és flottára egyre tűrhetetlenebb lesz. Hogy az angol befolyás még végzetesebben nem érvényesül, annak Cadorna az oka. Cadorna igen erélyes férfsu s csupán neki köszönhető, hogy a már megpuhított Sonnino és Salandra akaratának ellenére is eddig mind a dardanelláki, mint a balkáni harczterétől távol maradt Olaszország. Az angolok pénzbeli segítsége sem volt éppen alkalmas az olaszok megbódítására. Igaz, hogy egy milliárdot kapott kölcsön Itália az angoloktól, de oly nyomasztó feltételek fejében, amelyek egyenesen megsejgyenítőek.

Az elégedetlenség már régen forr mindezért az olasz népben, csak éppen szóhoz nem jut még. Nem juthat mert a kormány valóságos rémuralmat teremtett. Minden kritikát megtiltott, a kormány megbírálásáról meg éppen nem lehet szó. De nemcsak az írott kritika tilos, hanem a szóbeli is. Mindennapos eset, hogy az utcán letartóztatnak különben feddhetetlen polgárokat csak azért, mert aránylag hangosan mertek a hadseregről, vagy a kormányról nyilatkozni. Minden utcán hemzseg a sok denuncziáns és titkos rendőr. A vendéglőkben, a kávéházakban, a színházakban: mindenhol figyelik és ellenőrzik a közönséget. A pápai uralom korában sem virágzott úgy a rendőri hatalom és a spiczi-rendszer, mint a »harmadik Itáliában«. Mi sem jellemzőbb a kormány fejeverettségére, mint hogy »óvatosságból« Szardinia szigetére, koncentrációs táborokba vitette az olyan osztrák származású nőket is, kik aktív olasz katonatisztekkel élnek házasságban. Hogy a nemrég elbunytt Pollio tábornoknak, a vezérkar volt főnökének özvegyével mi lett, senki sem tudja. Pollionét egy ideig házi fogságban tartotta a kormány azon a czimen, hogy osztrák nő, utóbb azonban eltűnt egészen. Pollio tábornok barátja volt Ausztria-Magyarországnak, Németországnak és határozott ellensége minden olyan háborús tervnek, amely a központi hatalmak ellen irányulhatott.

És az intéző körök? Sonnino, kinak minden elhatározását Rennel Rodd sugallja, éjjelét-nappalát dolgozószobájába zárkózva tölti. Senki fia be nem juthat hozzá, legfőlebb az angol nagykövet és megbízottjai. Valósággal remeteéletet él Sonnino Olaszországnak ebben az oly valóságos korszakában. Ami Salandra miniszterelnököt illeti, ő vak bámuloja Sonninónak és minden utasításának ábitatos követője. Az olasz kormány barmadik

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

***** Zótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi csoborral szemben.) *****

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi díszverőgépek. — Világhírű tünéklő pathéfonok. — Világhírű tünéklő gramfonok. — Lemez ujdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjlan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

Képek a balkáni háztérről. — Montenegrói tábor.

háború-keverője, Ferdinando Martini meghitt baráti viszonyban van Barrérel is, Rennel Roddral is. Ez az aggastyán a végsőig menő harcot hirdeti ma is.

Aki egyáltalán nem számít már Olaszországban, az a király. Őfelsége mintha elkallódott volna, senki sem hall felőle. Legfőlegb arról érkezik hír néha, hogy nap-hosszant sirógörcsben vonaglik főhadiszállásán. Az udvarban helyette megint Rennel Rodd uralkodik, még pedig egy hatalmas segítőjének közvetítőjével. A hatalmas segítőtárs nem más, mint — a királyi gyermekek aszázadajkaja, valami Mistress Browne, kinél ma nincs befolyásosabb személyiség a királyi udvarban.

* * *

Varsó történetéből

A mai háborúk történetében már ismeretlen az a képtelenül érdekes és látványosság számba menő jelenet, a mi régente rendszeresen előfordult akkor, mikor egy vár megostromlása után vagy kapituláció esetén a vár átadására került a sor. Ilyen esetben régebben a várost övező várfalak kapuja előtt fődétlen fővel megjelent a tanács és az előkelőségektől követve a polgármester és mély hajlongások közt — irgalmat és kegyelmet kérve — nyújtotta át a győztes hadvezérnek a várkapujának kulcsait. Ma azonban a lengyel fővárosnak, Varsónak, elfoglalásakor a városi polgármester és a tanács, még ha akarta volna, se tudta volna a győztes Lipót bajor herczegnek átadni a város és a vár kulcsait. Mert ezek a kulcsok már régidők óta nincsenek Lengyelországban, hanem ott pihennek a zürichi tó partján fekvő Rapperswil svájci városka várkastélyának lengyel muzeumban. Ez a XIV. századból való és a muló idővel büszkén daczoló vár a lengyel szabadságharczoknak és a szerencsétlen véget ért lengyel köztársaságnak igen sok értékes és történelmi becsü emlékét rejtí magában a főleg sok ott a nagy szívóssággal és gonddal összegyűjtött képek, szobrok, egyenruhák, fegyverek, pénzek, ékszerek és egyéb nemzeti jelvények, értékek és ritkaságok száma és eme sok történelmi nevezetességű emléktárgyak közt fekszenek Varsó város egykori várának kulcsai is.

Gróf Wladislaw Broel-Plater (szül. 1809.) alapította a szabad Svájc földjén ezt az érdekes és históriai szempontból fölötté értékes és nevezetes muzeumot. A gróf az 1830—31-iki forradalom idején Roziaki generális adjutánsa volt, mikor pedig a forradalom leverése után hazájából menekülni volt kénytelen, Párisban telepedett le és itt belépett a lengyel érdekek képviselőjére és megvédésére alapított «La Polonais» című lap szerkesztőségébe. 1844-ben a nemes gróf megnősült és elvette az akkor Svájcban élő hírneves színésznőt és írónőt,

Caroline Bauer-t, a ki egykor ragyogó csillaga volt a németországi színészetnek. 1863-ban azután megalapította az érdekes muzeumot, a mely azóta is fennáll, folyton gyarapodott és mindmáig egyik legérdekesebb és leglátogatottabb látványossága és históriai czen truma volt Svájcnak. Rapperswil várában nyugszik, neje mellett, egy pompás kriptában gróf Plater, a krypta fölötti kápolnában levő bronz urnában pedig ott őrzik az 1817-ben meghalt hős és az egykori lengyel köztársaság utolsó nagy hadvezérének, Kosciuszónak, szivét. A várudvarban levő muzeum épületén van a lengyel sas, mely kiterjesztett szárnyakkal repülésre készen néz a szabad Svájc hegyeire.

Varsó körül, a város és a vár birtokáért egyébként igen sok vér folyt el. Legelőször az 1656 június 28—30-iki háromnapos csata lezajlása után kapitulált Varsó, a mikor az egyesült svéd és brandenburgi seregek legyőzték János Kázmér lengyel király seregét. 1703-ban XII. Károly svéd király harc nélkül szállta meg Varsót, 1794 november 5-én pedig véres harcok után Suvarov orosz tábornok hadai vették be. 1806-ban Varsó a francziák birtokába került, az 1831-iki lengyel forradalom leverése után, szeptember hó 8-án az oroszok hódították meg s Varsó város tanácsa ünnepélyesen adta át Paskevits orosz tábornoknak. Ebben az időben történhetett, — ez azonban biztosan nem állapítható meg, — hogy gróf Plater a vár kulcsait magához véve, külföldre menekült s azóta nincsenek Varsó városának és várának kulcsai.

KÉPEINKHEZ.

Képek a balkáni harcztérről.

Montenegró hadserege a háboru óta nem valami sokat beszélgetett magáról. A háboru elején és a Szerbia elleni első csatározások alkalmával volt ugyan egy-néhány ütközetünk a czrnegozokkal is, — amint a montenegróiak magukat nevezik, — de ezek között nem igen volt más nevezetesebb esemény, mint hogy egy rajtaütésnél elszakmányoltuk a «Tamás bátya» elnevezésű, már muzeumba való régi ágyujukat, amelyet annak idején, már jó régen, az oroszok valamelyik czárjától ajándékul nyervén, oly becsben tartottak, mint a szenvedélyes játékos a szerencsepénzt.

A Szerbia ellen megindított mostani offenzívánk azonban Montenegró irányában is kiterjesztetvén, az eddigi szerb harczter helyett, amint azt a közölt képekkel is illusztráljuk, most már általánosságban balkáni harcztérről beszélhetünk. Azaz, hogy talán nemsokára már csak montenegrói harcztérről beszélhetünk majd, mert

Nedves lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású CAMPOLIN, törvényileg védett vizhatlan bőrkendőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedi gyártója:

Krayer E. és Társa cégéssel, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-tér 20. (Kálvin-tér mellett), III. ker., Flórián-tér 18. sz. Újposton: Árpád-ut 40. szám.

a mindenfelől szorított szerbek, mintán Albániában sem valami szíves fogadtatást remélhetnek, más kecsgetetőbb menekülési irányuk pedig nem lévén, a czirngorezok legnagyobb rémületére — ha ugyan addig az egész szerb hadsereg meg nem adná magát — éppen Montenegró területére lesznek kénytelenek visszavonulni, abonnan pedig már előre megkapták a barátságos figyelemztetést, hogy *ha hoznak, esznek*. — ellenben csak úgy kapnak ellátást, ha mindent készpénzzel fizetnek, mert hát a fekete hegyek országában sincsenek nagyon bővíben az Úr áldásának.

A törökkel folytatott balkáni háboru óta folyton arra törekedett Szerbia vezetősége, hogy a nagy Szerbia iránti álmát megvalósítandó, elsősorban is Montenegrót vonhassa büvkörébe s Nikita király elhárulóása után egy uralkodó alatt egyesíthesse a két királyságot. De, hogy Montenegró lakossága nagyon lelkesednék ez egyesülés iránt, annak semmiféle különös jeleit nem tapasztalhattuk a mostani háboru folyamán. Igaz, hogy ők is zavarban vannak most hadseregeink rájuk nehezedő nyomása folytán, de közel egy év óta úgy ők, mint a szerbek — úgy szólván állandóan — háborítatlannal éltek, tehát módjukban állhatott volna az egyesülés, ha más tekintetben nem is, a velünk szemben való védekezésre biztosan.

De bát: ami késik, nem mulik! Ha eddig nem egyesültek jó szándékból, egyesülniük kell most kényetelenségből. Nem tudtak testvérisülni a jó napokban, most rákényszeríti őket a balsors és szövetséges hadseregeink rohamos előnyomulása. Azt a reményüket azonban, hogy ha egyedül Montenegró népe sikeresen tudott védekezni a régmúltban Napoleon serege és a török szultánok ismételt támadásai ellenében, éppen úgy megállhatják majd helyüket most a szövetséges hadseregekkel szemben is, a baditechnika azóta történt rendkívüli fejlettsége, ha teljesen meg nem semmisíti is, de bizonyára nagyon kérdésessé teszi.

HIREK.

Adományok. A létesíteni szándékolt csendőrségi internátus alapjára Berger Andris es. és kir. ezredes és Delmár Valter joghallgató 20—20 K-t adományoztak. — A VII. számú csendőrkörületnek a badrakelt seregbe nem vezényelt tisztikara és legénysége a nemzeti üldozatkészség szobrára, a segédtestiség, a pótszárny és szárnyparancsnokságok után 1772 K 50 fillért, Debreczenfalva felépítéséhez pedig 1400 K-t adományozott. — Papp György tartalékos huszár, a szaniszlói örs után, az elesettek árvái részére 10 K-t adományozott. — A titeli örs a vak katonák és az elesettek árvái részére, gyűj-

tás után 152 K 36 fillért adományozott. — A vak katonák részére: Ötvös István II. csendőr a révaufjalusi örsről 5 K-t; a kányabázai örs gyűjtés után 10 K-t Szórád Dénes és neje 10 K-t; a bethleni örs legénysége pedig 43 K-t adományozott. Az adományokat rendeltetési belyeikre juttattuk.

Egy csendőr leveretése. Kovács Béla várii örsbeli csendőrt, november 7-én este fél 9 órakor, helyi szolgálat teljesítése közben, ki a daloláson ért Oláh Pál várii lakost csendre intette, Oláh Pál, Polyák Lajos, Polyák Gyula, Polyák Károly és Gál Lajos legények a sötétség leple alatt orozva megtámadták és karókkal bántalmazva, védekezésre képtelenné tették és súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítették. Kovács csendőr a beregszászi kórházba szállított, a tettesek pedig az örs által elfogva, a beregszászi kú ügyésznek átadattak.

Hadikölcsön-jegyzések. A harmadik kibocsátásu hadikölcsönre a székelykeresztúri örs legénysége közül: Pakó László csendőr cz. őrmester 1500 K, Rád László csendőr cz. őrmester 1400 K, Nyiri István és Rehó István csendőrök 1000—1000 K, Mara Mózes csendőr 800 K, Deák József és Fazekas János csendőrök 300—300 K, Mihály Dénes csendőr 200 K és Perlaki János csendőr 100 K, összesen 5600 K-t jegyeztek. Hegedüs István, a csáktornyai örsről a maroslehenczei örsre vezényelt csendőr cz. őrmester a második kibocsátásu hadikölcsönre 1700, a harmadikra pedig 300, összesen 2000 K-t jegyzett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az oroszországi szesz-tílalom. A multak szomorú tapasztalatain okulva, a háború kitörésekor — egyelőre persze csak a háboru tartamára — Oroszországban csári ukáz általános alkoholtílalmat rendelt el s különösen a badseregnek tiltották el a szigorúan az alkohol és mindenemüi alkoholtartalmu italok élvezetét. A tilalom jó hatása természetesen minden téren mutatkozott, úgy hogy — báraz államkincstár jövedelmének tetemes apadása következett be a tilalom révén — Oroszország tartományi képviselői, a zemsztvók jónak látták beadvánnyal fordulni a dumához és a kormányhoz, melyben azt a kérésüket terjesztik elő, hogy ne időleges csári ukázzal és csak megszabott időtartamra, hanem állandó és szentesített törvénnyel és mindörökre tiltsák el a vutki árusítását. A beadványban a többek közt a következő érveket hozzák fel: — Oroszországban valóságos csoda történt. A bűnügyek, rablások és koldulások száma bihetetlen mérvben megszökkent, a fogbázak részben üresek, nincsenek tömve a kór- és elmegyógyító intézetek, visszatért a családokba a jótékony házibéka és emelkedett a nép munkaképessége és takarékosági hajlandósága. Mindezek után tehát minden egyes igaz orosznek, a ki szereteti a hazáját, szent kötelessége kell, hogy legyen, hogy

A világ legjobb harmonikái

Orgonahanga, 2 váltóval 7 K, áno 9 K. Csodálatos erős hang, 3 igaz váltóval 11 K. Egész zenei hang 4 igaz váltóval 14 K. Erős erős hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros har onikák, háromsorosak, gramofon hangok is készülnek.

Mogyoróssy Gyula királyi szab. hangszergyár

Gramofon

Osodáson erős, tisztá hangú beszélőgép 30 K. — Legszébb hang- lemezek az összes dalok, zenék, operák, trófia előadások stb. 60 fill.-től 3 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Budapest, Rákóczi-ut 71. szám.

arra közremunkáljon, miszerint hazánkban az absztinenciát törvénnyel és örök időkre elrendeljük. A felirati javaslat követeli ezután, hogy tiltsák meg a vutki, pálinka, likőrök, bor, sör és egyéb szeszes italok árusítását s a tilalom ellenvétők szigorú fogházbüntetéssel sújtassanak, visszaesés esetén 3—5 évi börtönnel is. A javítatlanokat pedig száműzzék — Szibériába. Követeli továbbá a felirat a részegség és a részegek szigorú megbüntetését azt javasolja, hogy a rajtakapottak 1—3 havi, a visszaesők pedig 1—3 évi börtönbüntetéssel sújtassanak, mert csak így fog újjászülehetni Oroszország.

Biztosítás a Zeppelinek ellen. A Zeppelin károk ellen már sokféle biztosítást kötöttek Angliában. A londoni lapokból most azt olvassuk, hogy az angolok az egyes Zeppelin-látogatások után egyenesen megostromolják a biztosító intézeteket: mindenki biztosítani akarja magát a Zeppelinek ellen. A tolongók legfőképp azokból a kerületekből telnek ki, a melyek fölé a Zeppelin ellátogatott. A munka olyannyira felhalmozódott, hogy a biztosító társaságok kénytelenek túlórákkal dolgozni, sőt még vasárnap déltűn is nyitva tartanak. Ilyesmi még bizonyára nem történt az angol biztosító társaságokkal.

A párisi állatkert a háborúban. Az állatok táplálására nagyon hatott a háború, a mi világosan kiderül a párisi állatkert főigazgatójának jelentéséből. — A mostani háború — írja — nem járt olyan nagy hátrányokkal, mint a hetvenegyes, de azért nem szabad hinni, hogy nem lettek következményei. Az elefánt, a zsiráf, a többi növényevő, sőt igen sok a húsevők közül is kénytelen volt másfajta menüvel, vagy kisebb mennyiséggel megelégedni. A zab ára dupla lett, a madárelség háromszorta drágább, így hát ezeket az eledelket kényeztetésből szurrogátumokkal helyettesítették. Az eledel változását nyugodtan tűrte a legtöbb állat, de a nevető sirály nem nevet többé és busul a pénzmakecske. Az oroszoknak, tigrisek, farkasok azonban egyenesen elragadtottak; ők fagyasztott húst kapnak, a mely sokkal jobban ízlik nekik a friss busnál.

A háború jövedelme. A párisi «Temps» egyik utóbbi száma egy hadbíróági tárgyalásról tesz említést, a miről érdemes tudomást venni. Haditörvényezéki tárgyalásról van persze szó, a minthogy háborús világban nem is lehet másképp. A szóban levő tárgyaláson pedig két katonai főlött ítélték, a kik azzal vádolva kerültek a haditörvényszék elé, hogy a 21. gyarmati csapatbeli ezred ezredszabójától szövetet loptak. A tárgyalás során aztán kitűnt, hogy nem is szövet, hanem csak szövethulladékok — a mik a szabás közben elesnek — ellopásáról van szó és a bíróság nagy elképedésére a védők azt is bebizonyították, hogy az ilyen szövetmaradékokból az azokkal, mint tulajdonával teljesen szabadon rendelkező ezredszabó évi 60,000 frank jövedelemre tehet szert, a mi pedig illegális és főleg káros az államra nézve. A védők egyike védbeszédében sarkatikus guynyal utalt is arra, hogy Joffre, a francia generalissimus közelről sem keres annyit, mint egy ezredszabója, míg a másik vádlott védője meg azt domborította ki, hogy a 400 meglevő ezredszabó ilyenformán

a háború folyamán mintegy 26 millió frankot keres, illetve ennyivel rövidíti meg Franciaország kincstárát és az adózó polgárságot. A per vége az lett, hogy a katonák csak fegyelmi büntetésben részesültek s az ügyet a továbbiak és az államérdek megóvása végett áttették a hadügyminiszterhez, a ki most bizonyára sietni fog, hogy az ezredszabó-panama megszüntetessék.

A Louvre kincsei. A francia szépművészeti államtitkár, Dalimier egy újságíró előtt a minap érdekes dolgokat mondott arról, hogy a Louvre kincsei tavaly szeptemberben miként menekültek el Párisból a németek közelsége miatt. Akkoriban lázas félelem fogott el Párisban mindenkit, de Dalimiernek mégis sikerült elegendő számú munkást szerezni arra a célra, hogy a Louvre műkincseit biztonságba vigye. Néhány óra alatt ládába csomagoltak 710 festményt és egyéb műtárgyat, közöttük a milói Vénuszt is. A kincseket egy délfranciaországi városba vitték, a város nevét azonban nem mondta meg Dalimier. A régi francia korona-ékszereket ő maga csomagolta be egy ócska bőröndbe. A megbecsülhetetlen történelmi és anyagi értékkel bíró ékszereket a túlszűrt vonaton ő vitte le Dél-Franciaországba. Látzólag nyugodtan viselkedett, de valójában minden ideg-szála remegett az izgalomtól, mert bába mégis történe valami. Nehogy feltűnést keltsen, rossz, kopott ruhába öltözött, így senki sem sejtette, hogy sok milliót visz a hóna alatt. Feltűnés nélkül ért el a céljához, a hol egy nagy bankban letétbe helyezte a kincseket. A Louvre többi kincsét negyven butorszállító kocsiba zsúfolták és így vitték le Dél-Franciaországba. Most valami üres fészerben állnak, de éjjel-nappal állandóan lövésre kész katonák őrködnek körülötte. Bár rendkívül siettek, a csomagolás mégis olyan nagy figyelemmel történt, hogy a mint Dalimier mondja, a legparányibb sérülés se esett se a szobrokon, se a képeken.

A léghajó-rombolók. A mostani háború alatt rendkívülit fejlődött a repülőgépekkel és lég hajókkal való küzdelem. «A repülő» katonák most már olyan vakmerő feladatokra vállalkoznak, a milyenekre ezelőtt gondolni sem mertek. Ennek oka főként az, hogy gépeik sokkal tökéletesebbek, mint a háború előtt voltak. A francziák most újfajta repülőgépet találtak föl, a melyet a Zeppelinek elpusztítására akarnak fölhasználni; e léghajórombolóról a «Times» párisi munkatársa a következőket írja: Akárcsak egy dreadnought a szárazdokkban, úgy fekszik előttem az új francia repülőgép. Óriás a törpek közt. Háromfedelű a gép, szárnyainak szélessége több, mint huszonhárom méter, a gép magassága pedig hét méter. Törze könnyen elbir tizenkét embert. Két repülő szorosan egymás mellett ül a középben. Szükség esetén egy ember is elég a gép kormányzására. A repülőgépen két megfigyelő és két tüzér ül, a kik az ágyukat kezelik. A repülőgép fegyverzete négy 37 centiméteres ágyú. Az óriás repülőgép tulajdonképpen léghajórombolónak nevezhető. Kormányozhatósága, gyorsasága és munkabírása felülmúl minden eddigi repülőgépet. Tanuja voltam, a mikor negyven másodperc alatt a föld színéről kilencszáz méter magasságra emelkedett. A pilóta egész biztonsággal kormányozhatja a gépet, a nélkül, hogy a kezét használnia kellene.

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és üfő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és búrokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyarországon legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . . Arcképek minden hangszertől bármennyire kellek.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orosz cs. kir. zeneakadémián, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalmok és rekonstruált tárogató egyedül feltalálója. Alapítvány 1847-évi.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Szerencsés. 1. Ha az egyébkénti körülményeknek megfelelően: igen. Bizonyos díjazásért kiállítja a bizonyítványt. 2. Szolgálati ügy.

Havasi. Mivel az 1912. évet megelőző időben lett elbocsátva és közben meg is nősült, alig hisszük, hogy sikerüljön.

Városi esendőr. A hadtűpkörletben elhelyezett esendőrszemélyeknek megbetegedésük vagy megsebesülésük esetén, a katonai egészségügyi intézetekben vagy az önkéntes egészség-ápolás intézeteiben, rendes illetményeik toróbbelvezete mellett, a hadügyi füzete terhére ingyen gyógykezelésre és elhelyezésre van igényük. A hadipóttilj helyett rendszeresített költségs-póttilj, csupán a tábori egészségügyi intézetben történő gyógykezelés tartama alatt illetékes. (1915. évi április 30-án kelt 883706. számú H. M. rendelet.)

Üs. S. esendőr. A Franklin-Társulat irodalmi és nyomdai vállalkozás, Budapest. IV., Egyetem-u. 4. sz.

1877. 1. Forduljon felvilágosításért a községi előjárásúghoz. 2. Lapunk 1. évi 42. számában közölt ezirányú szak tanulmány bő magyarázattal szolgál.

K. V. Kérdését most sem értjük.

1887. Akak akkor, ha a polgári bíróság a büntetésben elmarasztalja.

K. G. 201. Az osztrák esendőrlégénység rangállása, a magyar esendőrség legénységi egyenével egyenlő. Az 1914. évi június 4-én kelt 3005/XX. számú osztrák honvédelmi miniszeri körrendelet szerint újonnan rendezesített „Viehwachtmeister” rendfokozat teljesen azonos a magyar esendőrségnél rendszeresített levő esendőr címzetes őrmester rendfokozattal.

Pirlpó 314. 1. Készültségi póttilj fejében — úgy mint a hadseregbeli továbbszolgáló altszázadoknak — napi 50 fillér illetékes. 2. Közétkezészerű étkezés és kenyérilleték. (1915. szept. 8-én kelt 12233. eln. 6. sz. H. M. rend.) 3—4. Szolgálati ügy. A küldött bélyeget lapunk javára bevételvezetjük.

55555. Kérdéses ügy most van rendezés alatt s az eredmény remélhetőleg általános meglegedést fog kelteni.

100. Sorsjegyei nem nyertek.

Talányok megfajtése. Lapunk az évi 45. számában közölt talányok helyes megfajtása: Képtalány: Az ifjúságnak herns időben is süti a nap. — Szótalány: Rabló. — Számatalány: 66-ot megfordítva 99. — A 192 beérkezett megfejtő közül nyertes lett Ruzsa Lajos esendőr, Hulmosd (U. p. Szilágynagysábn) Szilágyi Vármegye, kinek a nyercményt már elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 24-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a hadidiszitlményes 3. osztályu katonai érdemkereszettel: az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül:

hertelendi és vindornyalaki Hertelendy Ignác, a 72. gyalogezredhez beosztott esendőr főhadnagynak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 22-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vilázhégi érdem szalagján:

az ellenség előtt tanusított különösen kötelességhez szolgálataik elismerésül:

Juras József esendőr címzetes őrmesternek, az I.,

Nagy József esendőr őrmesternek, a II.,

Némegy Jenő esendőr címzetes őrmesternek, a III.,

Gyurkó János őrsvezető címzetes őrmesternek, a VI.,

Hölne Vilmos esendőr őrmesternek, az V.,

Kajcsos János esendőr címzetes őrmesternek a VI. és

Jocsák Géza esendőr címzetes őrmesternek, a VIII. számú esendőrkerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül:

az I. osztályu ezüst vilázhégi érdem:

Musinszky András és

Rácz Gábor esendőröknek a IV. és

Nemes Vajay István esendőr címzetes őrmesternek, az V. számú esendőrkerületben;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapirokra. Csak a házak és telepek létesítése.

résztvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadjunk betéteket takarékpénztári könyvekre. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lejárta mellett helyeznek el intézetünkben, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetéti után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ha nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegeket nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett Utalványok, intézkvények és chequeket beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

a 2. osztályú ezüst vilátségi érem:

Feeskés Máttyás csendőr ezimzetes őrmesternek, a II. számú csendőrkerületben.

Rozgonyi György járásormesternek.

Máté Pál őrmesternek,

Gazsi József csendőr ezimzetes őrmesternek, a IV., Szlatki József és

Bodányi Kálmán csendőr ezimzetes őrmesternek, az V. számú csendőrkerületben.

a bronz vilátségi érem:

Kiss János III. csendőr ezimzetes őrmesternek,

Frankó János és

Keresztési László csendőröknek, a IV. és

Farkas Máttyás csendőrnek, a III. számú csendőrkerületben.

Áthelyeztettek:

1915. évi november hó 1-ével:

Wachsmann Vilmos, VII. számú csendőrkerületbeli várakozási illetékel szabadságolva volt százados, szárnyparancsnoki minőségben a III. számú csendőrkerülethez: Zomborba.

Ádamosy Béla, III. számú csendőrkerületbeli százados, zombori szárnyparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Zilahra.

Ideiglenes nyugállományban meghagyatik:

1915. évi november hó 1-től számítható további egy évre:

Harcza Imre, I. számú csendőrkerületbeli ideiglenes nyugállományú járásormester, a megejtett fölülvizsgálat alapján mint „jelenleg szolgálatképtelen.”

Választott lakhely: Debreczen.

Előléptettek:

őrmesterré:

1915. évi november hó 1-ével:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Szabó József II., Horváth Pál III. és Deák István őrsvezető ezimzetes őrmesterek;

őrsvezető ez. őrmesterré:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Viola Antal és

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Virág István és Gerecs János csendőr ezimzetes őrmesterek;

csendőr ez. őrmesterré:

1915. évi márczius hó 1-ével:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Szerémi Sándor, nemes Vajay István, Szlatky József és Bodányi Kálmán tábori csendőr szolgálatot teljesítő csendőrök.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Varga Károly I., Kiss János II., Horváth József IV., Neágy Demeter, Szegedi János, Berényi Imre, Egri Imre, Vida József, Csöngöztő Lajos, Novák János és Somogyi Károly csendőrök.

Névváltoztatás.

Makogyan Miklós, V. számú csendőrkerületbeli csendőr, családi nevét belügyminiszteri engedély alapján „Fehervári-ra” változtatta.

Házasságra léptek:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Pisaka József csendőr ez. őrmester, Urbai Mariskával, 1915. október 24-én, Nyitraújlakon;

Labucsky János csendőr, Bircsák Mariával, 1915. október 21-én, Verbón.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyi-kerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyűk

Kardbojt

Celluloid kezelő és nyakravaló

Czipőkrém

Fegyverzsír

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt stb. stb.

A háboru okozta személyzet hiány miatt egyelőre csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményünket, azért a megrendeléseket **Szeged, Kárász-u. 9.** címezni kérjük.